

SLOVENSKI NAROD

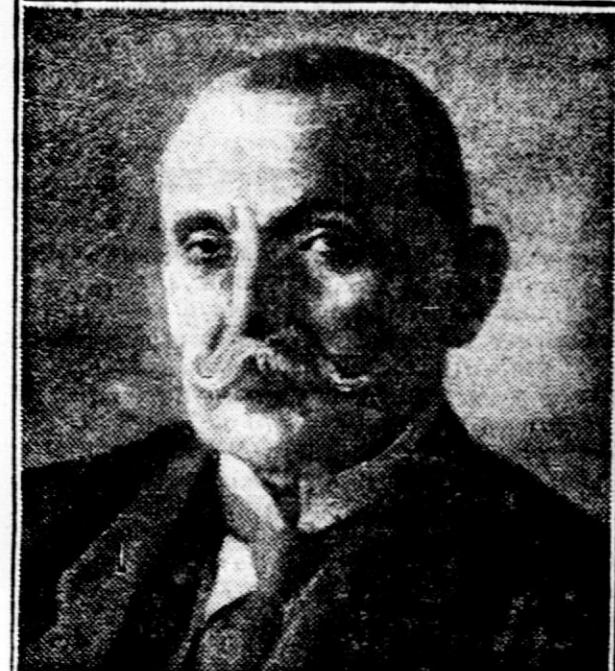
Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedeje in prazniki. — Inserati do 30 pett vrst à Din 2., do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3., večji inserati pett vrst à Din 4.. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25.. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafejeva ulica 5, 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon 87.26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon 87.65. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon 87.190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Ministrski predsednik

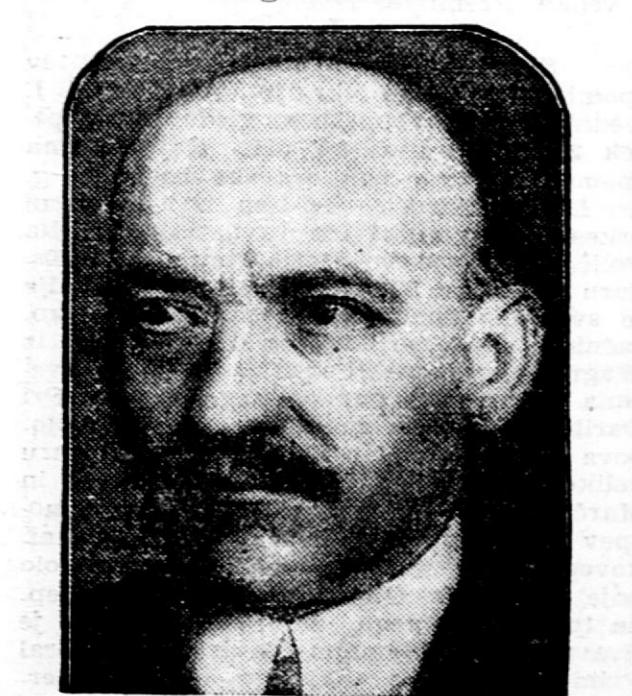

Nikola Uzunović
predsednik Jugoslovenske narodne stranke

Novi ministri

Peter Živković
prvi ministrski predsednik šestojanuarskega režima

Dr. Voja Marinković
drugi ministrski predsednik in prvi naslednik generala Živkovića

Dr. Milan Srškić
tretji ministrski predsednik šestojanuarskega režima

Obnovljena Uzunovićeva vlada ojačana z vsemi tremi ministrskimi predsedniki šestojanuarskega režima gg. Živkovićem, dr. Marinkovićem in dr. Srškićem

Beograd, 22. oktobra p. Po celodnevnih posvetovanjih s političnimi voditelji je mandatar krone g. Nikola Uzunović nočjo kasno zvečer odšel na Dedinje in predložil kraljevom namestnikom ukaz o imenovanju nove vlade. Namestniki so ukaz podpisali.

V novi Uzunovićevi vladi so ostali prav vsi doseđani ministri z edino izjemo ministra vojske in mornarice; vsi so obdržali svoje doseđanje resore. Poleg tega so vstopili v vlado vsi doseđani ministrski predsedniki šestojanuarskega režima gg. Peter R. Živković, dr. Voja Marinković in dr. Milan Srškić.

Nova vlada je torej sestavljena tako-le:

predsednik: Nikola Uzunović;
minister vojske in mornarice: armijski general Peter Živković;
ministra brez portfelja: dr. Voja Marinković in dr. Milan Srškić;

kmetijstvo: dr. Dragutin Košić;
prosveta: dr. Ilija Šumenović;
pravda: Božidar Maksimović;
telesna vzgoja: dr. Grga Andjelić;
trgovina in industrija: Juraj Demetrović;
finance: dr. Milorad Djordjević;
gradnje: dr. Stjepan Šrkulj;
zunanje zadeve: Bogoljub Jevtić;
notranje zadeve: Živojin Lazić;
socialna politika: dr. Fran Novak;
šume in rudniki: dr. Milan Ulmanski;
promet: Ognjen Kuzmanović.

Na novo imenovana vlada je bila nočjo okrog počnosti zaprisežena.

Kaj bo storila Italija?

Vsa evropska javnost z napetostjo pričakuje ukrepov rimske vlade proti zločinskim banditom

Pariz, 23. oktobra. r. Vso javnost sedaj prvenstveno zanima vprašanje, ali bo Italija izročila dr. Paveliča in Kvaternika, o katerih je dokazano, da sta bila glavna krivca marseilleskega atentata. Francoski pravni krogi zagovljajo, da je Italija po obstoječih mednarodnih pogodbah in po svoji lastni zakonodaji prisiljena izpolniti zahtevno francoskih oblasti ter izročiti Paveliča in Kvaternika, obenem pa v francoskih političnih krogih izražajo nado, da bo Italija to storila že zaradi izboljšanja odnosa med Italijo in Francijo na eni ter Italijo in Jugoslavijo, odnosno Malo Antanto, na drugi strani. Italijanske oblasti in merodajni rimske krogi se doslej o tem še niso izjavili, ker še niso izvršene vse potrebne formalnosti. Vsekakor pa je izvzano pisanje italijanskega tiska, ki skuša dokazovati, da Italiji Paveliča in Kvaternika ni treba izročiti, zbulilo v vsej francoski javnosti veliko presenečenje. Nadejajo pa se, da bo rimska vlada pokazala več uvidevnosti in storila to, kar od nje pričakuje vsa miroljubna Evropa.

Zeneva, 23. oktobra. r. »La Tribune de Genève« objavlja zanimiv članek o preiskavi glede fizičnih in intelektualnih morilcev pokojnega jugoslovenskega vladarja, v katerem pravi med drugim:

Cim bolj napreduje preiskava, tem bolj se ves kulturni svet preseneča nad odkritjem, kakšne olajšave je uživala in še uživa organizacija banditov in zločincev, ki ima na vesti marseilleski atentat. Še večje je presenečenje nad tem, s kako ogromnimi finančnimi sredstvi so razpolagali ti morilci. Vse kaže, da uživa ta organizacija docela izredne ugodnosti in podporo. So pa tudi še druge stvari, na katere moramo opozoriti v interesu evropskega miru. Preiskava je že dokazala, da so bili morilci kraja Aleksandra in ministra Barthouja fizično in moralno instruirani v znanih taboriščih ter teroristično izobrazbo na Janka pusti. Stalni delegat Jugoslavije pri Društvu narodov je opozoril na to že meseca junija o priliki razprave v svetu Društva narodov, a predstavnik Madžarske je takrat izjavil, da je to zločinsko gnezdo že ukinjeno in razgrano. V resnici pa je to taborišče še nadalje neovirano poslovalo ob naklonjeni pažnji madžarskih oblasti. Po monoštrški aferi in po aferi s falzifikacijo frankov je tudi to, da se poslužimo besed lorda Cecila, mednarodni škandal, ki katerega nosi vso odgovornost Madžarska, a ta škandal predstavlja istočasno tudi nezashishano izzivanje Evrope.

Dosedanja preiskava je dokazala, da je glavnji duševni oče te teroristične akcije dr. Ante Pavelič, eden izmed voditeljev emigracije, ki oživila v podunavskih državah najgrše tradicije banditizma. Veemu svetu je znano, da živi dr. Pavelič v Miljanu, da ima v Italiji mnogo zvez in da mu je tu na

Nemški tisk o kraljevem namestništvu

Berlin, 23. oktobra. r. Poslužbena nemška agencija »Diplomatiche Korrespondenz« je razširila članek, posvečen kraljevemu namestništvu v Jugoslaviji. Z izbranim besedami govoril list o njegovem Vis. knezu Pavlu ter o ministru dr. Stankoviću in bandi dr. Peroviću. Visoko kraljevo namestništvo, pravi članek, je sestavljeno iz glavnih predstavnikov zamisli in težnji blagega pokojnega kronanega državnika. Kraljevi namestniki, ki so bili prej najistotnejši vladarjevi svetovalci, bodo sedaj nedvomno nadaljevali delo, ki ga je započel. In izvedli velike načrte, ki bodo jamicili za nadaljnji razvoj jugoslovenske notranje in zunanjne politike.

Tsaldarisova poslanica grškemu narodu

Atena, 23. oktobra. AA. Predsednik ministrskega sveta Tsaldaris je izdal poslanico na grški narod, v kateri naglaša pomen ponovne izvolitve Zaimisa za predsednika republike. Državni poglavar je doslej pokazal popolno nepristranost in si je s tem pridobil velike zasluge za notranje pomirjenje Grčije. Ministrski predsednik poziva nato vse stranke, naj sodelujejo pri gospodarski obnovi države. Poslanica se končuje s besedami:

Naj bo ponovna izvolitev g. Zaimisa za predsednika grške republike začetek nove dobe. Dosedani spori med političnimi strankami naj izginjejo in vsi naj združijo svoje delo za splošno blaginjo.

Razdolžitev poljskih kmetov

Varšava, 23. oktobra. AA. Finančni minister objavlja v uradnem listu »Gazeta Polska« smernice svoje obsežne akcije za razdolžitev poljskih kmetovalcev. Te dni izide uredba predsednika republike, s katere dobi: ta akcija svojo zakonsko moč. Finančni minister bo razdolžil poljske kmete na ta način, da jim izpremeni njihove zasebne dolgovne v dolgoročne kredite. Ti krediti bodo dovoljeni v obliki 4 in pol odstotnih začetnic. Upniki morajo prevzeti te obveznice »al parie«. Založnike se bodo amortizirale v 50 letih.

Vlada namerava urediti tudi zasebne dolgove srednjih in malih kmetov. Te dolgovne bo treba vrniti v 14 letih ob znižani obrestni meri 3%. Odredila bo tudi obrestne za kreditne zavode. Vlada namerava malim kmetom odpisati približno 450 milijonov.

Blamaža grške policije

Atena, 23. oktobra. r. Zasebni agenti Venizelosa so arretirali in izročili policiji dolgo iskanega roparja Harabananissija, ki je vodil svoječasno atentatorje proti Venizelusu. Ker so zločincu arretirali zasebni detektivi, je notranji minister izvajal posledice in podal ostavko. Istosčano sta bila odstavljena tudi vrhovni poveljnik orodništva in vrhovni šef police.

Mednarodna novinarska konferenca

Bruselj, 23. oktobra. AA. Včeraj je bila prva seja mednarodne novinarske konference, ki se je troležejo zastopniki 18 narodov. Konferenca bo proučila nove oblike novinarskega dela, kamor spadajo fotografika, reportaža, poročanje po radiu in s kinematografiom. Prvo sej je vodil predsednik mednarodne zveze novinarjev Dens. Belgijski pravosodni minister Bovesse je pozdravil deležne v imenu belgijske vlade in jih opozoril na vprašanje avtorskega prava in na vprašanja brezplačnih ročnic.

Borznna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2303.18 — 2314.54. Berlin 1364.58 — 1375.38. Bruselj 793.57 — 797.51. Curih 1108.38 — 1113.86. London 167.19 — 168.79. Newyork 3354.11—3382.87. Pariz 224.02 — 231.14. Praga 141.87—142.73. Trst 230.57 — 232.97. (prem: 28.5 odst.) Avstrijski Šiling v privatnem kliringu 8.10 do 8.20.

INOZEMSCHE BORZE.

Curih, 23. oktobra. Pariz 20.2126, London 15.12, Newyork 305, Bruselj 71.60. Milan 26.26, Madrid 41.3750, Amsterdam 207.80, Berlin 123.80, Dunaj 57.06, Praga 12.8075, Varšava 55.90, Bukarešta 3.05.

Suvajmo Jugoslavijo!

Počastitev spomina dveh slavnih Francozov

Requiem za pokojnim predsednikom francoske republike R. Poincaréjem in zunanjim ministrom Barthousem

Ljubljana, 23. oktobra.
Davi ob 10. je Ljubljana pri pontifikalnem rekviem za pok. predsednikom francoske republike Poincaréjem in ministrom zunanjih zadev Barthousem v nemavado veliko udeležbo iz vseh krovov prebivalstva na najdostojnosti način dokazala, kako globoko in iskreno sotustvuje vse naše preivablesto ob težki izgubi z bratsko Francijo.

Pred velikim oltarjem naše mogočne stolice sv. Nikolaja sta bila med zelenjem postavljena dva katafalka, ki je pred njima na klečniku zavzel svoj prostor uradni zastopnik francoske republike konzul g. Remerand, na levi pa ban g. dr. Drago Marušič in člani francoske kolonije z namenikom generalnega direktorja TPD g. ing. Julliardom, osebom konzulata, francoskim redovnicami in damami ter vsem konzularnim zborom našega mesta. Svečema opravila se je na drugi strani katafalka udeležil tudi komendant dravske divizijske oblasti, pravkar z viteškim križem Legije časti odlikovan divizijski general g. Cukvac s komandantri vseh edinic in oficijskim zborom, nadalje predsednik mesta Ljubljane g. dr. Dinko Puc z občinskim svetom, ki sta bila med njimi tudi senator g. dr. Ravnhar in predstavnik jugosloven.

Ruskih barak ni več

Končno smo odstranili tudi to sramoto — Stanovalci zadnje ruske barake so se preselili v Mestni log

Ljubljana, 23. oktobra.
Ruskim barakam smo že češče peli slovo, toda bile so tako »trdne«, da jih ni dosegla odnesna nobena burja in ne ves napredok, ki se mu klanjam v sleherni ulici. Barake so stale klibj temu, da je postal Masarykova cesta res velemestna in tudi še potem, ko je že vozil mimo tramvaj. Vendar se je ta edinstvena stanovanjska kolonija sredi mesta skrčila do letos na eno samo barako. Stanovalci so se preselili v baraki naravnost v hotel — v bivši hotel Tivoli ali tako zvano Švicarijo.

Zdaj pa ni več sledu po ruskih barakah ob Masarykovih cestah. Dan pred kraljevimi pogrebom so odčistili tudi travnik ob cesti in prostor, kjer so stale barake. Ljubljana je zbrisala enega največjih madežev, kar ji je v priznanje. Nedvomno se veseli vse dobri Ljubljanci napredka v mestu, še tem bolj so pa veseli ob takih dogodkih, ob odpravljanju nedostatkov.

Pričinili moramo tudi, da je bilo teživo odstraniti barake, že zato, ker so bile »ruske« in vsako podiranje stanovanjskih kobil je v zvezi s stanovanjskim vprašanjem. Ako hoče mesta občina podreti barake, ne sme postaviti barakarjev pod kap, da si ne napokope oditkov, kako mesečijalno postopa z ljudmi. Barakarji pa nadavno sami ne dobe stanovanj, saj se jih ljudje radi branijo, zlasti se, ker ni nikjer preveč cenilen stanovanj. Ni drugega izhoda, kot da občina, preskrbi barakarjem druga stanovanja. Tako je tudi letos napovedala boj barakam v mestu. Obsojeni so bile barake v mestni gramoznici. Brez gmotnih žrtv ni šlo. Mestna občina je moralna odkupiti barake, ki so jih podrla, one pa, ki jih ni odkupila, so morali v enakem stanju predstaviti v Mestni log.

Ruske barake pa niso mogli prestaviti, kar si pa lahko misli vsak sam, ki ve, kakšna je bila. O ruskih barakah so se širile prave legende in nedvomno ne brez podlage. Najbolje so se seznanili s »skrivnostnimi« ruske barake delavci, ki so jih začeli podirati 18. t. m. Stene so bile znotraj »tapeciranec« s papirjem, da je pa bila prava armada črnih »stanovalcev«, ki so se vspivali iz svojih skrivalj kot bi jih stresel iz peharja. Zastopana pa je bila tudi rjava pasma, dočim stenic niso opazili. Prvotno so namezavili barakarje, ki so jih podrla, one pa, ki jih ni odkupila, so morali v enakem stanju predstaviti v Mestni log.

Ruske barake pa niso mogli prestaviti, kar si pa lahko misli vsak sam, ki ve, kakšna je bila. O ruskih barakah so se širile prave legende in nedvomno ne brez podlage. Najbolje so se seznanili s »skrivnostnimi« ruske barake delavci, ki so jih začeli podirati 18. t. m. Stene so bile znotraj »tapeciranec« s papirjem, da je pa bila prava armada črnih »stanovalcev«, ki so se vspivali iz svojih skrivalj kot bi jih stresel iz peharja. Zastopana pa je bila tudi rjava pasma, dočim stenic niso opazili. Prvotno so namezavili barakarje, ki so jih podrla, one pa, ki jih ni odkupila, so morali v enakem stanju predstaviti v Mestni log.

So prvič podirali barake, so sosedje stali na straži ob ograji ter pobijali mrčes. V baraku je bilo pet družin in nekaj samcev, vsi Rusi. Družinam so zaceli graditi že pred tedni dostojna bivališča v Mestnem logu. Na parcele, ki jo je občina podarila novinarski organizaciji (ob Tomanova ulici), so podriči zidano hišico, da so pridobili gradivo za zidanje hišice v Mestnem logu. V nji so tri enosobna stanovanja. Zgradili so pa še dve lesenih hišic, v vsaki je eno stanovanje. Samci so si moralni poiskati stanovanje sami.

Hišice stoje na koncu barakarske kolonije ob potoku Curnovcu. Ob njih je dolochen za vsako družino košček zemlje za vrt. Od stanovalec »zavisi«, kako si bodo uredili nove domove. Hišice so hčene, zlasti v primeri z zloglasno barako. Prvotno so nameravali zaščitniki ruskih emigrantov praskrbeli drugje parcelo za zidanje. Klib temu, da so emigranti zdaj obsojeni na bivanje med takorek potokom barakarji, se bodo kmalu spriznjali z novimi domovi ter jih ne bo nihče motil. Sicer pa barakarji v Mestnem logu niso divjaki, kot bi morda kdo misli. Res je, da se z revčino rado druži tudi drugo zlo, a tudi v Mestnem logu počasi prihaja do okonsolidacije.

Le oglejte si kolonijo! Polepšala se je, kolib se prerajajo v hišice in tu in tam se celo pozna prava ljubezen kolonistov do svojih domov. Skrbno obdelujejo vrtičke, ki so tako majhni, da bi jih pokrili z dlanjo, in če le morejo, oblepjujejo svoje koste. Zlasti zadnje čase je v koloniji živahnogradbeno gibanje tudi med »zasebniki«. Mnogi so si omemali še surove zidove, da so zdaj že skoraj vsa bivališča hčena na zunaj. Eden si pa še gradi skromen dom Upa, da bo kmalu pokrili kostico in se vseji v njo. Prva leta so kolonisti gledali v koloniji le začasno bivališče, zato si tudi niso še takso skrbno urejevali domov. Zdaj pa opazis nad kotami celo anteno in ob eni hišici stoji visok pobaranjam z jambor za stavbo. Tudi tu so izobesili črne zastave, ali privezali k državnim zastavam žalme trakov. Nekdo pa je bil posebno iznajdljiv. Ker je prišel k trobojnici črno blago da je zdaj zastava štiribarvan. Zdaj so kolonisti zaposleni na kupih smeti, ki jih jim dovežajo smetarji iz mesta in jih izsipavajo pred vrtovi. Kar se tice higijene, tu ni takoj strogo. Gre pa za gnojenje vrtov in tisoč močavnina, zato ljudje nastipavajo vrtove debelo s smetami, ki jih pokriva z zemljo. Tako blagoslovila Ljubljana vrtove v Mestnem logu, ki hranijo naše najrevnejše someščane.

Iz življenja Slovencev v Ameriki

Žrtev avtomobilskih nesreč — Umor — Smrt pod vlakom — Novi grobovi

Tragična smrt je doletela 31letnega Andreja Krakerja iz Clevelandu. Ko je stopil na avtobus, je spredvank prehitro zaprl vrata in je Kraker padel pod voz, ki ga je vlekel več metov s seboj. Prej so ga potegnili izpod voza, je preteklo 20 minut in je nesrečen izgubil mnogo krvi. Prepeljali so ga v bolničko, kjer je pa podlegel poškodbam. Pokojni je živel v Ameriki 14 let. — Žrtev avtomobilskih nesreč je postal tudi 63letni Antoz Germ iz Clevelandca. Nedavno ga je podrl avtomobil, čez teden dni je pa podlegel poškodbam. Pokojni je bil doma iz vasi Dobre polje, fara Zagorica pri Ribnici, kjer je zapustil ženo, tri sinove in tri hčerke. V Clevelandu je bival 26 let.

Huda nesreča je doletela tudi 24letnega Franca Podrižnika iz Milwaukeeja. Bil je pri avtomobilskih dirkah in je kot mehanik popravljal manjše defekte na avtomobilih. Eden izmed dirkačev je pa zavolil preblizu varnostne cone in ga težko poškodoval. Podrižnika so prepeljali v bolničko.

Sredo v nesreči je imel 52letni Josip Bodnar iz Clevelandu. Peljal se je s prijateljem Kačarjem, med vožnjo je pa izgubil oblast nad volanom, porušil okrajo na mostu, ki je napel nad železniško progo, in treselj v metrov globoko na prago, kjer je pa voz obstal v normalnem položaju.

Razen prestanega strahu se obema ni niti zgodilo. Pred desetimi leti je bil eno milje daleč od Forest Cityja v Pennsylvaniji umorjen Alojzij Breznikar, ki je bil doma nekje z Dolensko. Takrat so našli »truplo brez glave, zdaj so pa našli glavo med kumpon kamenja kakšne tri milje od kraja, kjer je bil Breznikar umorjen. Policia je uvedla

Mariborski javnosti

Maribor, 23. oktobra.
Nj. Vel. kralj Aleksander I. Ureditelj je padele tik pred ureščenjem svojih velikih in plesničnih načrtov za naš mir in mir Evrope, smrtno zadet ob roki omih, ki nocejo mira, sprave in ljubosti. Življenje je dal za svojo plesnično zamisel lepe bodočnosti svojega naroda in Slovencev. Postal je meničnik svoje ideje, ideje miru. Umrl je, da bo večno živel v svojem narodu.

Naša dolžnost je, da se mu za njegovo neizmerno število vidmo oddolžimo in mu na

zemuji, ki jo je toliko ljubil in ki je poloden v njegov grob postavimo spomenik, vreden in dostopen njega, najplemenitejšega moča.

Vsekaj naj pripomore po svojih močeh za vsekoga je skrbel; blagor slehernika mu je bil pri srcu Varmost imetja, mir in vzoren red v državi, da al bilo vsorjenje. Še je na svetu, so pripomogli mnogim do blagostanja. Upav ti mu naj izkažejo svojo hvalost in pomagajo postaviti ustvaritelju mira spomenik, ki bo v čast njemu, nam v ponos, potem pa v vzpodbudo in zgled.

Oblastni odber Narodne obrane, Maribor.

Predlogi za zvišanje števila porodov

Nekaj misli iz tehtnega članka direktorja Higijenskega zavoda dr. Petriča

Ljubljana, 23. oktobra. Čepravne reforme bi pa naj izvedli po smerih:

Takšni predlogi se zde dandanes anahronizem, so pa mnogi borimo za obetoj ter se nam zdi svet že itak pretezen. Čeprav se je že tudi ugotovilo, da število porodov na pada pri revnih slojih in da je še mnogo preveč nepreklicnih otrok, ki se moralni za nje posameziti najprej. Število rojstev je pri nas še vedno dovolj visoko. Čedalje bolj se pa pojavlja skoraj v vseh evropskih državah bojačen pred nazadovanjem števila rojstev ter padanjem števila prebivalstva. Ta strah s posebno velikimi otimi je začel najprej dvigati glavo v Franciji, a posebno je prišel do izrazu v Italiji in Nemčiji ter sploh v državah, kjer velja padanje števila rojstev za »usiljanje življenjske modri naroda«. Nazadovanje števila rojstev je pa dejstvo, samo češče bi si ga moralni razlagati kot posledico preoblaščenih splošnih gospodarskih razmer in le kot nazadovanje narodove življenjske modri same na sebi.

V zadnji številki »Zdravja« piše dr. K. Petrič, direktor Higijenskega zavoda v Ljubljani, kako bi se našlo zviralno za tehtnega rojstev pri nas. Njegov članek je tehten zlasti zato, ker je upošteval pri razmotritvam predmeta socijalni moment. Zagovarja načela, ki jih je postavil nemški socijalni higijenik Grottkau, a pod pogovom da se izvede temeljita socijalna reforma.

Misli, da ne dosegva svojega namena, kar se je dosegel storilo za številni napredki naroda, n. pr. davek na samece, in sicer za to, ker se nanaša na samece šele od 30. starostnega leta; ker je davek prenizek in se začenja šele pri mesecnih dohodkih od 3000 Din naprej; in ker davek ne plačujejo tudi samice. Ne zdi se mu tudi prav, da od davčne oprostitev — ki je sicer koristna — za družine z 10 otroki nimajo nobene prave koristi revnjejši ljudje, ker se oprostitev začenja šele pri 10. otroku. Tudi nekatere druge ugodnosti, n. pr. uradniške rodbinski doklade in nekatere urodnosti socijalnega zavarovanja, niso učinkovito sredstvo za propagando višjega števila rojstev. Treba je torej socijalnih reform.

Sredstva za te reforme pa bi se naj črpala iz posebnih dakov: samčevski davek, davek za zakone brez otrok itd. Te davčne ne bi naj tvorile poseben socijalni fond. So

čiščne reforme bi pa naj izvedli po smerih:

Davku na samece bi naj bili podvrženi sameci od 25. leta starosti pri mesecnih dohodkih, ki presegajo 2000 Din. Davek bi se naj vrisal postopno pri večjih mesecnih dohodkih od 5% navzgor. Poseben davek bi naj plačevali zakonci, ki po 5. letih zakona še nimajo otrok, in sicer pri mesecnih dohodkih, ki presegajo 3000 Din. A davek, ki bi naj plačevali tudi zakonci, ki imajo premalo otrok, n. pr. da imajo po 5. letih zakona le enega otroka in nad 3500 Din mesecnih dohodkov in ce imajo po 10. letih zakona le 2 otroka in nad 4000 Din mesecnih dohodkov. Od vseh zapuščenih samcev, zakoncov brez otrok ali zakoncov le z enim ali dvema otrokom, naj gre odstotek vrednosti zapuščine v socialni fond (pri samcih nad 50%). Del dohodkov fonda iz zapuščin naj bi prejel najboljši sočasniki umrlih, ki imajo ved kot tri otroke.

Podlaga vsem drugim posrednim in ne-posrednim davkom bi naj bila družina s tremi otroki. Odstotek dakov samcev, zakoncov brez otrok ali s premajhnim številom otrok naj bi se sorazmerno zvišal, dočim bi naj zlasti plačevali manj davka zakonci, ki imajo ved kot 3 otroke.

Iz socijalnega fonda naj bi prejemali revnjejši ljudje posebne rente za otroke, ki bi se našli postopno višale do 4. otroka, naprej do 6. pa bi našli sorazmerno padale. Izplačevali bi se naj do preskrbiljenosti otrok ali najdaljje do počinjenosti.

Razen tega pa peti Petrič Še predlagajo uvedbo splošnega obveznega starostnega zavarovanja, da bi prejemal sleherni nad 60 let star človek starostno rento, če bi ne bi sicer preskrbil za starost: reformiralo bi se naj socijalno skrbstvo za nezakonske otroke in mladinsko ter splošno socijalno skrbstvo.

Te reforme bi predlagateljevem mnenju zadostovalo da bi se vsaj nekoliko izencale socijalne razlike med sloji in služile bi propagandi za zvišanje števila rojstev. Treba je torej socijalnih reform.

Sredstva za te reforme pa bi se naj črpala iz posebnih dakov: samčevski davek, davek za zakone brez otrok itd. Te davčne ne bi naj tvorile poseben socijalni fond.

Roparski morilec pred sodiščem

Danes je bil obsojen na 20 let robije delavec Ivan Knific iz Prebačevega, ki je umoril v Trbojah Franca Oslija

Ljubljana, 23. oktobra. Pred velikim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Orožen, se je danes dopolnilne vršila razprava proti 26letnemu delavcu Ivanu Knificu iz Prebačevega.

Otožnica, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Fellacher, mu je oč tala, da je 19. avgusta izvršil v Trbojah roparski umor nad Francem Oslijem in pa je 20. avgusta na cesti med Sv. Valburgo in Trbojam na zavozil s kolosom v Janeza Rozmana, ki je dobro došel s kolosom v Hraste. Karambol je bil takoj močan, da je Rozman padel vznak in udaril z glavo na tla ter si prelomil lobanje osnovnico in je kmalu nato v ljubljanski bolnički umrl. Oslija so drugi dan našli v njegovih hišnih mrtvega na tleh, na levih strani pa mu je tical do ročaja krušni nož. Knific je svoje dejanje priznal, zagovarjal pa se je da je storil dejanje v hipni zmenševi in omoticu in se ni svojega dejanja dobro zavedal. Državni tožilec dr. Fellacher je zahteval smrtno kazeno, če da se morajo eksemplarno kaznovati takl zločini, ki so med kmetiščimi fanti na dnevnu reduto. Kazenski senat se je umaknil k posvetovanju in tem pa je prisel na zatožno klop k otožnemu očetu, objekt svojega sina in oba sta glasno zaplačala, oče pa je ves čas ponavljal: »Presvetlo srce Jezuovo, usmili se ga!« Ubogti oče se nikaror ni more, pomiriti in so ga moralni odstraniti iz sodne dvorane. Vsi poslušalci so bili do sil zgnjeni.

Po kratkem posvetovanju se je vrnil predsednik velikega senata in z resnim glasom izrekel sodbo:

Ivan Knific se spozna za krivega in se ga obsojni na 20 let robije in načrtno izgubo častnih pravic.

nostnega fonda in baš zaradi tega je bila umestna kritika glede uporabe sredstev. Ker pa mestno poglavarstvo tako rado daje pojasmila, ga prosimo, naj nam od

DNEVNE VESTI

— Iz državne službe. V višjo skupino je posmakanec statistični revizor oddelka splošne državne statistike Ivan Selan. Preneseni so: iz Zagreba k glavnim carinarnicem v Mariboru carinik Esad Ribič, iz Dubrovnika k glavnim carinarnicem v Sarajevo carinik Alois Bešingar, iz Kotorice k carinarnicem v Vel. Kikindi carinik Ciril Švajger in Mirko Perčević, iz Ljubljane k carinarnicem v Gornji Radgoni Mihajlo Papić.

— Zimska sezona na Jadranu. Tudi v Dalmaciji je postal hladno in tuji so zapustili naša kopališča. V Split pa še vedno prihajojo manjše skupine letovniščarjev, posebno iz Švice. Naše tujsko-prometne ustanove hočejo zahtevati inozemce tudi za zimsko sezono na našem Jadranu in upajo, da njihovo prizadevanje ne bo brez uspeha.

— Film »A življenje gre vojo pot«. Lani so začeli izdelovati pri nas film »A življenje gre vojo pot« in letos se bo delo nadaljevalo. Film izdelujejo v Spiti in Komizi. V njem nastopata med drugimi Ita Rina in Zvonimir Rogoz. Glasbeni del filma je v rokah skladatelja Josipa Slavenškega. V enem mesecu bo film izdan.

— Povračilo pomorja plačane trošarine. Finančni minister je odredil, da lahko finančne oblasti odrede povračilo pomorja plačane trošarine v smislu odredbe o javnih delih. Vsak akt, ki se nanaša na povračilo pomorja plačane trošarine, je treba popraviti ministrstvu javnih del v pregled v vodobritlev in sele potem se lahko odredi povračilo denarja. Pomorja plačana trošarina se vraca iz tekočih dohodkov fonda pri dotičnih finančnih oblastih.

— Prepovedan list. Notranje ministruje je prepovedalo uvažati in razširjati v naši državi v Solunu izhajajoči list »La Volonté«.

— Borza dela išče 1. kovača, 1. graverja in hoteljskega direktorja, 40 navadnih delavcev za akordno delo. Pojasnila daje Borza dela v Ljubljani.

— Slovensko društvo Slovan na Brdu je imelo dne 15. oktobra žalno sejo ob udeležbi vsega članstva; vršila se je v gostilniški dvorani g. Zadnikar pred lepo zelenjem oventano in v črino ovti slike velikega pokojnika. Sejo je otvoril društveni predsednik g. Zadnikar Jakob. V svojem jedrnatem govoru je orisal življenje, delo in borbbo blagopokojnega kralja. Člani so s tugo v srčih sledili izvajanjem g. predsednika in ob koncu govoru počastili kraljev spomin z vzlikom: »Slava!«

— Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefovek« grenačice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklakih prav značne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefovak« voda že pri malih največ težko zagatenih bolničnikov. »Franz Josefovak« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno občutno, stalno vreme. Včeraj je značala najvišja temperatura v Splitu 29. v Skoplju 17. v Beogradu 16. v Zagrebu 14. v Sarajevu 13. v Ljubljani 13.2. v Mariboru in Rogaski Slatini 11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766.1, temperatura je značala 4.4.

— Lokomotivna razmesarila delava. Na železniški progi pri Andrejevih je lokomotiva včeraj razmesarila 29-letnega železniškega delavca Ahmeda Kafedžića. Delavec je pregledoval progo, noč je bila temna, pihal je močan veter in tako nesrečne ni slišal, da prihaja vlak.

— Splaščeni voli so ju počudili. Delavec Gregor Kuplenik iz Kokre in Jernej Keršič iz Kovorja sta včeraj gnala živino v Kranj. Med potjo so se jima pa splaščili voli in oba počudili. Zadobjita sta hajže notranje poškodbe in so ju morali prepeljati v bolnič.

— Ljubosumen moč sakal tekmece. V Kutini je kmet Stjepan Žižek v nedeljo na cesti zakljal gostilnitarje Stjepana Bošnerja. V Bošnerjevi krmi je ponivalo več kmetov, ki so se s krmarico spriči, ko je bilo treba celo plačati. Končno jih je krmarica zapoldila iz krme. Na cesti je pa spriči z njimi še krmar. Kar je prihitek od doma Žižek z velikim kuhinjskim nožem v roki in molče zabodel Bošnerja, ki je kmaha izkravil. Zadal mu je deset ran. Pred sodiščem je priznal, da je zabol del Bošnerja iz ljubosumnosti. Pokojni krmar se ni razumel s svojo ženo in imel je ljubavno razmerje z Žižkovo ženo, kar je vedela vse vse.

Iz Ljubljane

— V Verstovški ulici na Mirju so zasidane že vse parcele, čeprav je ena novejših ulic. V nji grade tudi letos dve vili. Ena je že pod streho, o nji smo že pisali. Druga bo tudi enonadstropna, last Topolca. Dogradili so jo do nadstropja ter bo v enem tednu pod streho. Se pred leti se je ljudem zdel teren v Verstovški premiker za zidanje, zdaj pa zidajo tudi že na nižjem. Kanalizacija je mnogo priljubljena, da se je svet osušil, zidali so pa vsako stavbo visoko nad tlemi in teren zvišali nad meter.

— IJ Kotnikova ulica bo podaljšana v doglednem času, kar bo velika pomena, ker bodo poslej lahko dovožali s kolodvo v premog naravnost k pilarni in elektrarni. Ta ulica leži na Ledini med Komenškega in Slovensko ulico, podaljšali jo pa bodo od Slovenske ulice do Masarykove ceste, pri tovornem kolodvoru. Ob Masarykovi cesti so stale doslej baš tam, kjer bi naj zgradili novo cesto, ruske barake. Morda bodo ulico podaljšali kmalu baš zadi dovožanja premoga v plinarno in elektrarno.

— Sokolsko društvo Ljubljana II poziva svoje članstvo, da se udeleži žalne komemoracije za blagopokojnega kralja Nj. Vel. Aleksandrom I. Zedintiteljem, ki bo v sredo 24. t. m. v društvenih prostorih na I. drž. realni gimnaziji v Vegovi ulici 4.

— I. Sokol Ljubljana Tabor. Glasom sklema prednikega zabora Sokola I-Tabor se počenši z 15. septembrom vrši redna televadba po našlednjem novem urniku: Člani: torek in petek od 20 do 21.30. Člane: ponedeljek in petek od 20 do 21.30. Moški naračai: torek in petek od 19 do 20. Ženski naračai: ponedeljek in četrtek od 19 do 20. Moška decata I: ponedeljek in četrtek od 17 do 18. Moška decata II: ponedeljek in sreda od 18 do 19. Moška decata III: če-

trtek in sobota od 18 do 19. Ženska decata II: torek in petek od 17 do 18. Ženska decata III: torek in petek od 18 do 19. Zdravo!

— Rožnodeličanom radi očitajo, da imajo slabe ceste in ne baš neupravljeno. Ko je dobil Rožna dolina kanalizacijo, je moral življivati svoje, dolejšnjem kolikor toliko gladke ceste, ki so jih vse prekopali. Krediti ni bilo za večiščem poslovovanje, zato je še zdaj vedno cest kotanjastih. Tem bolj smo pa lahko veseli, ker so se te dni lotili popravljanja cest celo z valjarjem. Na Gestu XV. zdaj posavajajo razvratno cestiske in poslop utrujejo ter gladijo z manjšim valjarjem na benčinskem pogon. Res smo veseli začetka, ker upamo, da pridejo s časom na vrsto še druge ceste.

— Ljubljanski klub objavlja, da se preloži predavanje g. univ. prof. Karla Osvaada o predmetu: »Cilji in pota ljudske ekoložne na prihodnji torek dan 30. oktobra t. l. Gospodarje, ki so prejeli vabilo, se prosijo, da vzamejo to obvestilo na znanje in da se udeležijo prireditve 30. t. m.

— I. Sestanek v počastitev spomina Nj. Vel. pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedintitelja. Lik našega mučenika in herca naj ostane svetel v naših srčih. Poklonili bi se radi skupno velikemu možu in obudili smrtni na njegove nevenljive zastuge, ki ih je kot žrtve podal na oltar domovine. Pozivljemo vse odbornike, diane vseh odelkov in primitelje društva, da se udeležijo spominskega sestanka, kjer se bo v kratkem govoru podstavilo spomin Njega in Niegovo trnjevo pot. Vrši se v tork 23. t. m. ob 16. uri v prostorijah Soleke kuhične Nj. Vel. kraljice Marije. Prečna ulica 2. TKD Atena.

— I. »Rokovnjača na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«. Pri predstavi sodeluje ves ansambl odra, v vodilnih vlogah pa nastopajo dame: Butarjeva, Gorupova in E. Wirscher Petrovičeva ter gg. Gnidovec, Hanžič, Karus, Kosak, Magdin in Moser. Režijo vodi g. Miran Petrovič. V neglo 28. t. m. ob 21.15 se igra ponovi. Predpredstava vostenic od petka dalje od 10 do 12 in od 15. do 17. ter eno uro pred začetkom predstave.

— I. Uprava Hubadove župe JPS vabi vse včlanjeni pevski društva, da se bresnjajoči udeležje neveke vaje za mešani zbor bo v sredo 24. t. m. Hubadovi dvorani Glasbene Matice ročno ob 20. uri. Uprava.

— I. Kavarna »Odeon« na Poljanški cesti je danes naprej odprta od 8. do 2. ure popolnoma. — I. Jenkov »spopolnjevalni plešni tečaj« se namestu drevi otvoril drugi torek Redno poslovanje plesne šole v Kazini se prične v nedeljo 28. t. m. s popoldanskim tečajem. V pondeljek 29. t. m. zoper »Začetnik« tečaj.

— I. Predavanje o konzerviranju mesa in pašteta se vrši danes ob pol 4. uri v prostorih Zvezde gospodin, Breg 8 p. Prečna ulica. Vstop prost.

— I. Vedno najnovješje športne in smučarske novice ima v zalogi in izvršuje tudi po meri M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22 in Poljanška cesta 1 (Plečenec).

— I. Predavanje o konzerviranju mesa in pašteta se vrši danes ob pol 4. uri v prostorih Zvezde gospodin, Breg 8 p. Prečna ulica. Vstop prost.

— I. Predavanje o konzerviranju mesa in pašteta se vrši danes ob pol 4. uri v prostorih Zvezde gospodin, Breg 8 p. Prečna ulica. Vstop prost.

— I. Pri volumnu zasedanje. Lukečev sejem. Lukečev sejem, ki je največji živinski in kramarski sejem v Trbovljah, bi se imel vršiti na Lukečevu, t. j. v četrtek 18. t. m. Radi pogrebni svetovanosti za blagopokojnega kraljem pa je bil sejem preložen na četrtek 25. t. m.

— I. Preklip. Podpisani preklipci vse nevesilne obdolžitve, katere sem iznesel o delegaciji skupine bojevnikov iz Trbovelja ob prilikah pogreba Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedintitelja v Beogradu, ter se tem potom zahvaljujem bojevnikom iz Trbovelja, da so odstopili od sodne poti. Obenem pa napravili vse, napravili katerim sem iznesel te obdolžitve, da ne raznašajo teh nepremisljenih besed naprej, ker so nesrečne. — Meško Milan, rušnički kanclist, Trbovlje.

— I. delnik, stampila na ime Knaflje Jožef, zlasti spominska ženska ura, moški skočki, 4 šolske knjige, srebrna zapestna ura narhrnibnik, damski dežnik, šolska torbica z dvema »Peščalka« portretoma, par ženskih nogavic, prstna, bela naglavna rota, menjava črna damka rokavica, zimski ženski dal, damski zapestna ura, vrček s mlekom, aranžma osnalka, zapestna ura, uenija listica, denarnica s 41 Din, risalna deka, malo rdeči dežnik, malo žepica, moška ura, moško dvokolo, zlat prstan, konjčka od oja, lovske pes, srebrna zapestna ura, poročni prstan, ženska obleka, par damskih ževjev.

Iz Celja

— I. Delevali trž. Pri eksponaturi javne borze dela v Celju se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 45 brezposelnih (32 moških in 13 ženskih), delo je bilo ponujeno za 16 oseb (2 moških in 14 ženskih), posredovanje je bilo 5 (za 3 moške in 2 ženske), odpotovalo je 10 oseb (4 moških in 6 ženskih), odpadel je 1 moški. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 223 brezposelnih (195 moških in 88 ženskih) naproti 304 (171 moških in 88 ženskih) načrtovanih. V četrtek 10. t. m. Delo dobijo: po 1 kipear, misar in hlapec, 3 knežice, ženske v sluzniki ter po 1 kuharica, nastakarica, sobarica in poštnečica.

— I. Usoden padec. Pri nabiranju drevozoru je padla 94 letna posestnica Jera Puštarčnikova z Lipa na Frankolovem v soboto v neko jamo in si zlomila dezeno nogo pod kolenom. Ponevrečenka se zdravi v celjski bolnici.

— I. Smrtni tečaj. V grajsčini Šočki pri Novi cerkvi je umrl v nedeljo v starosti 70 let gradiček g. Valter Dickin, bivši generalni ravnatelj Rumunske kreditne banke v Bukarešti in ugleden bankni strokovnjak predvojni. Rumunje Pokojnika bodo prepreljal v sredu v Graču in ga bodo v štirih položilih v rodovinskem grobnišču v Ljubljani.

— I. Smrtni tečaj. V grajsčini Šočki pri Novi cerkvi je umrl v četrtek v starosti 69 let upokojeni nadprezidnik finančne kontrole g. Fran Povoden. V celjski bolnici je umrla v soboto 71 letna občinska reva z Gomilskega, v nedeljo pa 55 letna kočarica Antonija Tacerjeva s Sp. Tinškega.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

— I. Šestnajsti na Žentjakovskem odru. Žentjakobčani otvorito svojo letosino sezono v soboto 27. t. m. ob 20.15 z Jurčič-Govekarjevo lučko igro s petjem »Rokovnjača«.

Skrivnost belega čevlia

Vem, vem, — se je zasmehal inspektor. — Vi ste ga samo držali za roke in mu pripovedovali pravljice, da bi slajše zaspal.

— To ne, on je poštenjak, — je dejal Hlačič resno.

— Mi smo tam gori samo stražili njegovo sobo. Saj veste, kako je — poglavar leži tam, kjer je polno teh gospodov, ki ga nimajo radi, in tako bi ...

Inspektor Queen se je obrnil k detektivu: Ste jih preiskali?

Mali Willie je začel krčevito stopiti in naglo se je zmaznil k vratom. Gecko je zaščetal: Le urno! — in ga prijet za roko. Toda policisti so jim zastavili pot.

— Tri revolverje so imeli pri sebi, — je odgovoril Ritchie.

Inspektor se je veselo zasmehal. — No, končno smo jih zasačili. Če nič drugega, ste prekršili zakon o nošenju orožja. Hlačič, to me pri tebi preseneča ... Dobro, Ritchie, vaš plen so. Odvedite jih in pazite, da vam ne uidejo. Zaprite jih dobro... Se trenutek, Hlačič. Kdaj ste prišli sem?

Tolovaj je zamrimal: — Bili smo tu vse dopoldne. Paziли smo samo ...

— Saj sem ti pravil, Hlačič, — je zamrimal Gecko.

— Vi naibrz ne boste ničesar vedeli o umoru gospa Doornove danes dopoldne?

— Umorjena?

Vsi trije so se zdrznili. Malemu Williju so se začela tresti usta. Zdele se je, kakor bi ga premagoval jok. Vsi trije so zrli na vrata in roke so se jim kar same iztegovel.

— No, to je v redu, — je dejal inspektor! — Odvedite jih!

Distrizkti detektiv je namignil trem policistom, ki so takoj odvredili tolovaje. Wellie je zaprl vrata za njimi in razčaranje se mu je bralo z obraza.

— No, — je dejal Ellery utrujen.

Čakamo še vedno, da pride Sara Fullerjeva. Že tri ure sedi zunaj. Zdravniška pomoč ji bo potrebna. Kaj bi poslaša po sendviču in kavo, pa-pa? Strašno sem lačen.

Inspektor Queen se je ugriznil v ustnico. — Pozabil sem, da je že takoj pozno. Kaj mislite, Henry, ali bi kaj prigriznil?

— Jaz nimam nič proti, — se je oglasil tebi nič meni nič Pete Harper.

— Pri takem delu se človek res izčrpa.

— Dobro, pa posljimo po zakusu. Stopite v delikatesno trgovino za volalom in prinesite nam kaj dobrega.

Ko je Harper odšel, je odpri Wellie vrata in vstopila je črno oblečena dama srednjih let in tako divje žarečih oči, da je prokurator Sampson zaščetal nekaj Croninu na ušes. Velje je pa stopek korak proti nji.

Ellery se je samimogrede ozrl na njo. Skozi odprtia vrata je videl skupino medicincev, zbranih okrog operacijske mize, kjer je še ležalo z rjavu ruhu pokrito truplo Abigail Doornove.

Stopil je v amfiteater operacijske dvorane.

V amfiteatru je bilo mirno, toda človek je dobil tu vtič dezorganizirane neodločnosti. Strežnice in medicinci so se izprehaljali sem in tja, neprisiljeno in veselo so kramljali ter nalašč preizvrali policiste in detektive, toda nihče se ni ozrl na trupko, njihova neprisiljenočnost je bila samo dozdevna, v resnici je bilo vsem tesno pri srcu.

Ellery je stopil k mizi, zaščetal je nekaj in medicinci so prikimali. Potem

se je vrnil v predsto in skrbno zapri vrata za seboj.

Sara Fullerjeva je stala povečene glave sredi sobe. Krepko stisnjeni ustnic je zrla nepremično na inspektorja.

Ellery je stopil k ocetu. — Gospodična Fullerjeva! — je dejal ostro.

Ozrla se je nanj in trepek nasmejši ji je zaigral okrog ust.

— Že zopet eden, — je dejala.

Distrizkti prokurator je zamolko zaklel. Ta ženska je imela v sebi nekaj skrivnostno strahotnega. Njen glas je bil trd, hladen in mrk, kakor njen obraz.

— Kaj bi pa radi od mene?

— Izvolite sest, — je dejal inspektor osorno. In primaknil ji je stol. Trenutek je oklevala, potem je pa sedla.

— Gospodična Fullerjeva, — je izpregorovil inspektor — s pokojno Doornovo ste živel skupaj petindvajset let, kaj ne?

— V maju bo enaindvajset let.

— In nista se dobro razumeli?

Ellery je začudeno opazil, da imata ženska izredno razvito Adamovo jabolko, ki se je premikalo, če je govorila.

— Ne, — je odgovorila hladno.

— Zakaj ne?

— Bila je lakomna in zahrbitna. Njeni srce je bilo trdo, hladno. Bila je pravtiiran. Pred svetom je pa hotela veljati za vzor čednosti. S svojo služnico je ravna zelo grdo. Znosna je bila samo dotelej...

Te besede je izgovorila mirno, stvarno. Inspektor Queen in Ellery sta se začudeno spogledali. Velje je nekaj zamrimal sam pri sebi, detektivi so pa pomembno zmajali z glavami. Inspektor je zamahnil z roko, sedel in prepustil besedo Elleryju.

Ellery se je smehjal. — Gospa, ali verujete v boga?

Pogledala mu je v oči: — Gospod je moj pastir.

— Mi bi pa dali kljub temu prednost manj apokaliptičnim odgovorom, — je priporabil Ellery. — Ali govorite vedno in povsod čisto resnico?

— Jaz sem pot, resnica in življenje.

— Lepa misel. Imenitno, gospodična Fullerjeva. **Kdo je umoril gospo Doornovo?**

— Kdaj vas bo končno srečala patmet?

Elleryju so se zaiskrile oči. — Ta odgovor menda ne zadostuje, da bi vas mogli arretirati. Ali veste ali ne veste, kdo je morilec?

— Saj vam pravim, da ne veim.

— Hvala. Ustnico se so mu tresle in videti je bilo, da ga to zabava. — Ali ste se pogosto prepriali z Abigail Doornovo?

Črno oblečene žene to vprašanje ni prav nič presenetilo, ko je odgovorila: — Prepriala sva se pogosto.

— Zakaj pa?

— Saj sem vam že povedala. Bila je vrag.

— Mi smo pa od mnogih strani zvedeli, da je bila gospa Doornova blaga žena. Vi nam jo hočete naslikati kot furijo. Pravite, da je bila lakomna in tiranska. Kako to? V vodstvu gospodinjstva? V malih ali velikih rečeh? Odgovorite jasno, prosim!

— Nikoli se nisva razumeli.

— Odgovorite na moje vprašanje!

Prsti Sara Fullerjeve se so krčevali ter nalašč preizvrali. — Globoko sva se sovražili.

Čuvali Jugoslavijo!

Mag. štev. 47.901/31.

RAZGLAS

Mestno poglavarstvo Ljubljana razpisuje dobovo cca. 33.000 kg zdravega, suhega, rešetanega ovsja ter cca. 30.000 kg zdravih, suhih, srednje debelih pšeničnih otrobov.

— Oves za takojšnjo dobovo, otrove na odpolne mesečno po 2.500 kg.

Natančnejši pogoji se dobre pri mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, Nabrežje 20. septembra, II. nadst.

Pravilno kolkovane ponudbe v vzorci je vložiti v mestnem gradbenem uradu najkasneje do 2. novembra l. 1934. do 11. ure dopoldne.

MESTNO POGLAVARSTVO LJUBLJANA,

dne 22. oktobra 1934.

Predsednik mestne občine: Dr. DINKO PUC I. r.

Narodna tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

ZA CENJ. NAROČIJE

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“

Urejuje Josip Zupančič. — Za „Narodno tiskarno“: Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.

Ženska dve leti

v večnem snegu in ledu

Iz zapiskov Nine Petrovne Demme, ki je vodila sovjeto-sko polarno ekspedicijo

V Leningrad se je vrnila te dni posadka sovjetske polarne stanice na Kamenjevih otokih (Severni zemlji). Dve leti so preživel po gumeni raziskovalci, odrezani od tega sveta. Težko življenje pa ni zlomilo njihove živalosti. Njihovo važno znanstveno delo sred večnega snega in ledu je vodila ženska Nina Petrovna Demme. Priobčujemo odmoke iz njenih zapiskov.

16. avgusta 1932 je nas pripeljal ledolomilec »Rusanov« na Kamenjevih otokih. Bili smo štirje: meteorolog Zenkov, radiotelegrafist Jojov, kuhar Mirovič in jaz Izkrcavanje je šlo težko, ker je divjal snežni metezi. Ves september je bil viharen. Valovi so nam odplavili del kuriva, živila smo pa k sredici rešili. Na stopilo je vsakdanje delo. Naša naloga je bila izdelati do podrobnosti zemljevid zapadne strani Severne zemlje, opraviti nekatera geobotanična dela in opazovati življenje živali. V prvem letu našega zimovanja smo opravljali samo raziskovalna dela med pohodi.

8. aprila 1933, ko so nam pohajala živila za pse, sem moral kreniti sama na polotok Parščka komuna, da bi pripeljala hrane za pse za dobo pomladnih in poletnih del. Imela sem 12 vprežnih psov. Pot je bila izredno težka. Približno je strupen mraz. Na zledenelem snegu z globokimi razpolozki so si psi razrežali tace. Preko nakupičenih kosov ledu sem moral sani nositi. V ozimi med arhipelagom in masivi Severne zemlje me je presenetil strašen snežni metež. Brž sem postavila šotor in se zatekla vanj. Končno je snežni metež pojenal, da sem mogla nadaljevati pot. Vso to pot sem mazrisala na zemljevid, ki sem ga deloma popravila.

Tudi povratak ni šel gladko. Bila je gosta meglja in psi so zgrešili pot. Moral sem se ustaviti in počakati, da bi se meglja razpršila. Vladala je grobna tišina. Kmalu so pa začeli psi lajati. Ozrla sem se in zagledala za kupom snega, kjer sem se bila ustavila, orjaškega medveda. Zdrsnil je naravnost v šotor. Trije psi, ki so se odtrgali z verige, so zadržali medveda, ki je bil že dvignil šape nad mojo glavo. Puška je bila prizvezana k sanem in nisem je mogla takoj dosegati. Ta čas, ko sem odvezovala puško, so drugi psi izpulili kolice, ki katrim so bili prvezani, ter obkolili mene in medveda. Komaj sem se iztrgala iz tega kroga. Medved je odvlekel vprego s seboj. Šele tedaj sem dobila puško, toda medved sem samo ranila.

Minilo je prvo prezimovanje in z zadoljivostom smo se ozrl nazaj po uspehih. Za seboj smo imeli pot na Gamarakov vrtič in v ozino Rdeče armade. Na-

pravili smo važne geobotanične posnetke, zbrali mnogo paleontološkega građiva in opazovali življenje polarne lisice.

Lani jeseni ledolomilec »Sedov« ni mogel pripluti do naše stanice, ker ga je oviral led. Obetało se nam je drugo prezimovanje, ki smo se ga bali zradi pomanjkanja petroleja in drv. Premašili smo imeli dovolj, nismo pa imeli s čim zakuriti. Imeli nismo niti svežega, niti posušenega sočivja.

V težkih skrbeh smo pričakovali drugo prezimovanje, a tudi z njim smo imeli sredco. Ves čas smo bili dobre volje, vstajali smo ob sedmih zjutraj in takoj smo se lotili meteoroloških opazovanj. Ob devetih smo zajtrkovali. Po zajtrku se je eden odpeljal na smučev v okolico, drugi je urejeval zbrano građivo, tretji je fotografiral. Potem smo se zopet zbrali in si pripovedovali o tem, kar smo bili doživeli. Ob štirih smo obevali. Drugo polovico dne smo posvetili vedno čitanju in učenju. Ob sedmih zvečer smo večerjali, potem smo pa poslušali radio. Dobro smo slišali vesti Kominterne in leningrajsko postajo.

Pozimi 1933/34 se nam je posrečilo drugo obdelovalo zemljevid Kamenjevih otokov in zabeležiti nove ožine odnosne otoke. Opazovanje polarnih živali je šlo v krogu 60 km. Ubili smo 19 medvedov in ujeli 10 polarnih lisic. 7. novembra ponosno se je približala naša stanica. Nekaj živali je zbrala medvedica z dvema mladičema. Nezažljene goste smo ubili. Potem sem odšla po njihovih sledovih. Na sebi sem imela kožuh bele barve. V nastajajoči polarni noči so me smatrali tovarši za medveda. Plazili so se proti meni, držeč v rokah na strelj na streliki pripravljeni puški. Tako sem postavila šotor in se zatekla vanj. Končno je snežni metež pojenal, da sem mogla nadaljevati pot. Vse do danes sem imela kožuh, ki je obenem znamenit gastronom.

Letos od maja do junija je bila 2 kilometra proti zapadu od nas čista voda. Bili smo prepričani, da nas bo ledolomilec končno odpeljal. Od avgusta dalje se je pa nabiralo vedno več led. Ledolomilec se je zmanj prebijjal proti otokom, končno se je moral umakniti. Obetało se nam je tretje prezimovanje. 27. avgusta je pa debela plast ledu pri stanici nadomema počila in kmalu je izginila ves led na obzorju. Tako je nastala možnost, da bi se letalo spustilo v bližini naše stanice. Kmalu smo zaslišali brneje propelerja in že smo zagledali letalo pilota Aleksejeva, ki je priletel k nam z rtca Celjskega. V 20 minutah smo bili pripravljeni na pot, vzelci smo se s seboj zmanjstveni material in 14 psov. Dve uri in pol smo rabili do rtca Celjskega, kjer je bil zasidran ledolomilec »Sibirjak«.

Letos od maja do junija je bila 2 kilometra proti zapadu od nas čista voda